

POJEM · FILOZOFIE

Antinatalismus

Otázka „Má být nový člověk vytvořen?“ je jiná než otázka „Má už existující člověk pokračovat v životě?“ Antinatalismus se ptá jen na tu první — a není jednou teorií, ale několika cestami k podobnému závěru.

Antinatalismus je souhrn filozofických a etických postojů, které přisuzují plození nových jedinců zápornou morální hodnotu nebo je za určitých či všech okolností považují za morálně nepřipustné.

2006

Rok vydání Benatarovy knihy Better Never to Have Been. Tvrdí, že příchod do existence je újmou i u člověka, který prožije převážně dobrý život.

Benatarova asymetrie

Člověk vznikne

Vzniknou dobré zkušenosti, ale také skutečné bolesti a újmy.

Člověk nevznikne

Nevzniknou bolesti; nevzniklé radosti však nikomu nechybějí.

Rozhodují poslední dvě buňky

Nepřítomnost bolesti je podle Benatara dobrá, i když z ní nikdo nemá prospěch. Nepřítomnost potěšení není špatná — nikomu nechybí.

Nejde o převahu bolesti

Argument má platit i u života, který by byl převážně šťastný.

Tři věci, kterými to není

Není to bezdětnost

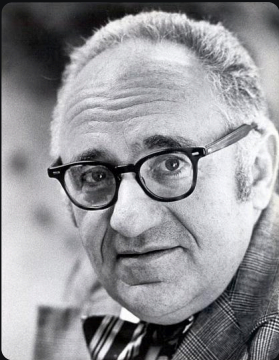
Dobrovolná bezdětnost je životní volba, antinatalismus morální tvrzení o plození. Odpor k dětem to taky není.

Není to promortalismus

Benatar rozlišuje život, který stojí za zahájení, od života, který stojí za pokračování. Dvě různé otázky.

Není to zákaz

Z „mít dítě je nesprávné“ neplyne „mít dítě má být zakázáno“. Nucená populační politika z etické pozice nevyplyvá.

LIBERTARIÁNSKÝ POHLED

Rothbard vycházel ze sebevlastnictví dítěte: rodičovství je omezené opatrovnictví, ne vlastnictví. Že by plození bylo agresí, z libertariánských principů neplyne — před vznikem nemusí existovat nositel práv, jehož právo lze porušit.

Murray Rothbard, jehož teorii práv dítěte heslo cituje. · LvMI, CC BY 3.0

Antinatalismus se ptá, zda je správné vytvářet další lidi. Ne, zda má někdo právo cizí reprodukční rozhodnutí násilím kontrolovat.

Argument — a co proti němu stojí

KTEROU ČÁST TO ZPOCHYBŇUJE

Asymetrie

3× Hodnocení neexistence

Utrpení

2× Negativní utilitarismus

Souhlas a riziko

2× Struktura rozhodnutí

Misanthropie

2× Újma působená ostatním

Nepřítomnost bolesti je dobrá, i když ji nikdo neprožívá.

Není „dobrá pro“ nikoho, když člověk neexistuje.
Nejspornější bod celé asymetrie.

Nepřítomnost potěšení není špatná — nikomu nechybí.

Stejnou logiku lze použít symetricky.
Pak je neexistence stav bez dobra i zla a preferovat ji není proč.

Vznik je újmou i u dobrého života.

Neexistenci nelze porovnat s existencí konkrétního člověka.
Problém neidentity: alternativou není lepší život, ale žádná existence.

Nevytvořením zanikne celá množina budoucího utrpení.

Minimalizace utrpení nemůže být jediným cílem.
R. N. Smart, 1958: „benevolentní ničitel světa“.

Každé snížení bolesti je žádoucí.

Bolest má i funkci informační, motivační a roli při učení.
Negativním prožitkem být nepřestává, samoučelným zlem není.

Souhlas budoucího člověka nelze získat.

„Nemůže souhlasit“ není totéž jako „nesouhlasí“.
Před vznikem neexistují jeho názory ani preference.

Rodiče vnucují celoživotní a nevratné riziko.

Nějaké riziko pro druhé vytváří téměř každé jednání.
Musí se vysvětlit, proč je zrovna tohle riziko jiné.

Nový člověk bude újmou i způsobovat — lidem, zvířatům, prostředí.

Kauzální příčina není automaticky morální odpovědnost.
Jinak by běžela celým řetězcem: rodiče → firma → nehoda.

Bez něj nevzniknou újmy, které by způsobil.

Nevzniknou ani jeho možné přínosy.
Počítat lze obě strany balance, ne jednu.

Šest otázek, na kterých spor doopravdy stojí

1 Co znamená někomu ublížit?

Chybí stav téhož člověka, vůči kterému by byl poškozen.

2 Lze porovnat existenci s neexistencí?

Neexistence nemusí být „stavem“ daného člověka vůbec.

3 Jakou hodnotu má nepřítomnost dobra a zla?

Na téhle odpovědi asymetrie stojí, nebo padá.

4 Jak velké riziko smí jeden vytvořit pro druhého?

Rozhodnutí je nevratné a nese je někdo jiný.

5 Jakou váhu má hodnocení toho, kdo žije?

„Jsem rád, že žiji“ není totéž co „bylo správné mě vytvořit“.

6 Má zabránění újmě přednost před dobrem?

Bez tohoto principu samotné externality existence nestačí.

Kam to vede dál

Dobrovolný zánik lidstva

Benatar ho nebere jako vedlejší efekt, ale obhájí ho. Existující lidé dožijí, další generace nevznikne.

Problém poslední generace

Mladší přebírají výrobu, infrastrukturu i péči. Strategie proti budoucí újmě může újmu posledním lidem zvýšit.

Adopce

Rodičovský vztah bez vytvoření dalšího člověka.

Sentiocentrický antinatalismus

Rozhoduje-li schopnost trpět, netýká se argument jen lidí. Morioka: ani zánik lidstva utrpení neodstraní.

CELÉ HESLO NAJDEŠ NA

libertypedie.cz/wiki/Antinatalismus

Stav k revizi 2863 z 23. 8. 2026 · plakát vytvořen 26. 8. 2026
Obsah plakátu i hesla: CC BY-SA 4.0

